

DỰ ÁN

“Hệ thống Thông tin - Thư viện điện tử liên kết các trường đại học” và việc tăng cường tiềm lực khoa học - công nghệ cho phát triển kinh tế - xã hội tại thành phố Hồ Chí Minh

TS. HOÀNG LÊ MINH, Phó giám đốc Sở KH-CN
Trưởng ban Quản lý các Dự án CNTT TP. Hồ Chí Minh

I. Vai trò của CNTT – TT trong phát triển kinh tế - xã hội và Chương trình mục tiêu ứng dụng và phát triển CNTT thành phố:

Công nghệ thông tin và truyền thông có ảnh hưởng hết sức rộng rãi đến mọi ngành kinh tế - xã hội, đóng góp to lớn cho sự tăng trưởng của nền kinh tế. Bản thân CNTT có tiềm năng trở thành một lĩnh vực có tốc độ phát triển cao, thu hút nhiều lao động có tri thức và năng lực sáng tạo, là ngành “*công nghệ cao*” chủ đạo để phát triển những ngành công nghệ cao khác như công nghệ sinh học, công nghệ vật liệu mới, năng lượng sạch, v.v.... Phát triển công nghệ thông tin và truyền thông sẽ góp phần quan trọng đối với quá trình dịch chuyển cơ cấu kinh tế - xã hội. Với sự phát triển cực kỳ nhanh chóng của CNTT&TT, với sự hội tụ của các công nghệ hiện đại và với chi phí ngày càng giảm, CNTT&TT đang tạo ra những khả năng, phương thức trao đổi, giao dịch, tư duy làm việc mới cho con người, đặc biệt mang lại những cơ hội to lớn cho những nước đang phát triển, phát triển nông nghiệp nông thôn, tạo khả năng rút ngắn quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, từng bước phát triển xã hội thông tin và kinh tế tri thức.

Nhận thức ý nghĩa vô cùng quan trọng của CNTT, thành phố ngay từ năm 2002 đã thông qua **Chương trình mục tiêu ứng dụng và phát triển công nghệ thông tin (giai đoạn 2002-2005)**, với **Ba** mục tiêu,

Mười chỉ tiêu, **Chín** chương trình và **Mười hai** dự án, trong đó **Ba** mục tiêu là:

- Ứng dụng nhanh, rộng rãi Công nghệ Thông tin (CNTT) ở mọi lĩnh vực kinh tế - xã hội của thành phố, làm cho ứng dụng CNTT trở thành phương tiện chủ lực để nâng cao năng lực cạnh tranh, hiện đại hoá với chi phí thấp, phát triển các ngành dịch vụ, nâng cao hiệu quả quản lý của các đơn vị và bộ máy hành chính, phát triển giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học, y tế, nâng cao chất lượng đời sống văn hoá và góp phần chủ động hội nhập kinh tế thế giới.
- Xây dựng và phát triển công nghiệp CNTT của thành phố trở thành một ngành kinh tế chủ lực, có hiệu quả kinh tế cao và đóng góp ngày càng nhiều cho thu nhập nội địa của thành phố. Trong thời gian từ năm 2002 đến năm 2005, tập trung xây dựng công nghiệp phần mềm, xác định rõ nội dung và bước đi để phát triển công nghiệp phần cứng.
- Hỗ trợ các địa phương bạn ứng dụng và phát triển CNTT, góp phần tạo sức mạnh tổng

hợp để phát triển kinh tế và nâng cao đời sống nhân dân.

Để tổ chức triển khai Chương trình mục tiêu ứng dụng và phát triển CNTT, ngày 20/05/2003, UBND thành phố đã ra Quyết định số 1893/QĐ-UB về việc thành lập cơ quan đầu mối quản lý Chương trình là **Ban Quản lý các dự án thuộc Chương trình mục tiêu ứng dụng và phát triển công nghệ thông tin thành phố** (gọi tắt là Ban quản lý các dự án công nghệ thông tin).

Trong thời gian qua, Ban QLDA CNTT dưới sự chỉ đạo sâu sát của Thường trực UBND thành phố và Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ đã tích cực tiến hành nhiều hoạt động cụ thể trong việc tập hợp nhân lực, thành lập các tổ chuyên gia tư vấn, xây dựng kế hoạch và chuẩn bị kinh phí cho các chương trình, dự án, ký kết các Hợp đồng chuẩn bị dự án đầu tư với các đơn vị tư vấn và chủ đầu tư dự án.

Nhân dịp này cho phép tôi được giới thiệu rõ hơn về Chương trình phát triển hạ tầng viễn thông, mở rộng dịch vụ thuộc Chương trình mục tiêu đề qua đó chúng ta thấy rõ hơn vai trò, vị trí và các nhiệm vụ đặt ra trong dự án **“hệ thống thông tin thư viện điện tử liên kết các trường đại học”**.

Trên cơ sở chủ động đề xuất của thành phố, được sự hỗ trợ tích cực của Bộ Bưu chính - Viễn thông, Tổng công ty Bưu chính Viễn thông và Bưu điện thành phố, đến nay các cơ quan liên quan của Trung ương và thành phố đã thống nhất được giải pháp cho xây dựng Mạng trực của thành phố Hồ Chí Minh như sau:

Hệ thống mạng dùng riêng của UBND thành phố, kết nối các cơ quan hành chính của Đảng và chính

quyền cấp sở ngành - quận huyện, kết nối mạng chính phủ Cpnnet, phục vụ cho việc triển khai các dự án tin học hoá quản lý hành chính (trong đề án 112)

Hệ thống Mạng đô thị băng thông rộng, đa dịch vụ (mạng MAN thành phố HCM) nhằm phục vụ việc triển khai các ứng dụng trên diện rộng như hệ thống HCM CityWEB, hệ thống quản lý thông tin địa lý SAGOGIS, triển khai các dịch vụ công, các hệ thống phục vụ phát triển thương mại điện tử, tăng cường tiềm lực về thông tin, nhất là thông tin khoa học – công nghệ - giáo dục phục vụ đông đảo đối tượng: cơ quan chính quyền, trường học, doanh nghiệp, người dân.

Mạng MAN thành phố Hồ Chí Minh sẽ sử dụng hạ tầng kỹ thuật kết nối thông qua các công cáp quang của Bưu điện Thành phố HCM. Ở Giai đoạn đầu dự kiến hoàn tất vào cuối năm nay, sẽ kết nối khoảng 30 đầu mối bao gồm Trung tâm dữ liệu VP Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân thành phố, 6 UBND cấp quận huyện, 15 đơn vị sở ngành trong thành phố, Bưu điện thành phố (mạng NetCenter), Cục Hải quan, Cục thuế thành phố, Cục Thống kê, Viện kinh tế, Trung tâm xúc tiến thương mại và đầu tư, Công ty Điện lực, Công ty cấp thoát nước, Trung tâm Thông tin Khoa học công nghệ, Sở khoa học và công nghệ. Đặc biệt sẽ có một cổng kết nối trực tiếp với mạng Intranet của Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh. Ở các giai đoạn sau, sẽ kết nối những đơn vị còn lại hoặc những điểm có lượng thông tin dữ liệu

lớn. Ngoài ra các doanh nghiệp, trường, viện, trung tâm có nhu cầu đều có thể kết nối vào hệ thống mạng MAN thành phố để khai thác chung hạ tầng viễn thông và tiềm lực thông tin.

II. Vai trò, vị trí của Dự án hệ thống thông tin - thư viện điện tử liên kết các trường đại học

Dự án “*Hệ thống thông tin - thư viện điện tử liên kết các trường đại học*” nhằm mục đích huy động nguồn lực thông tin của thành phố Hồ Chí Minh, đồng thời hình thành sự liên kết giữa nhà nước, doanh nghiệp và các nhà khoa học.

Mục tiêu của dự án là nhằm hình thành một trung tâm liên kết thông tin thư viện, kết nối thí điểm giai đoạn đầu với thư viện khoảng 10 trường đại học và cao đẳng tại TP.HCM. *Vận hành trên mạng đô thị băng thông rộng* để trao đổi, quản lý và khai thác nguồn thông tin trong hệ thống thông tin thư viện tại cổng truy cập trên mạng CITYWEB của thành phố. Thống nhất về nghiệp vụ và công nghệ trong việc tổ chức, quản lý và trao đổi thông tin tiến tới kết nối mạng thông tin các trường đại học, cao đẳng, viện nghiên cứu trong giai đoạn từ sau năm 2005.

Một số yêu cầu đặt ra đối với dự án :

- Xác định phương thức để sử dụng và quản lý thông tin tư liệu và các nguồn tri thức, thống nhất phương thức xử lý, giao diện truyền và định nghĩa đóng gói dữ liệu.
- Khai thác với số lượng lớn các dữ liệu ở nhiều dạng: biểu ghi, văn bản toàn văn, hình ảnh, âm thanh, phim ảnh (video), dữ liệu trực

tuyến, dữ liệu luồng, các cơ sở dữ liệu trong các thư viện điện tử.

- Cho phép người sử dụng khai thác thông tin liên thư viện thông qua mạng máy tính Internet.
- Có cơ chế xác thực và phân quyền chặt chẽ khi kết nối trực tuyến với các cơ sở dữ liệu và hệ thống thông tin.
- Dễ dàng mở rộng và tích hợp các dịch vụ, ứng dụng theo hướng công thông tin để khai thác trên mạng CITYWEB thành phố.
- Xây dựng toàn bộ Hệ thống trên nền công nghệ mở, giảm thiểu chi phí mua bản quyền phần mềm thương mại.
- Đảm bảo khả năng khai thác hệ thống theo mô hình 24x7x365.
- Có tính linh hoạt cao cho phép hỗ trợ lưu lượng người sử dụng lên đến hàng vạn người trong cùng thời điểm.
- Hệ thống được xây dựng trên nền các chuẩn mở và phù hợp xu hướng hội nhập quốc tế.

Dự án được Chương trình mục tiêu ứng dụng và phát triển CNTT thành phố bố trí kinh phí triển khai phần kết nối liên thông, bên cạnh các nguồn kinh phí đầu tư xây dựng thư viện điện tử của một số trường đại học, cao đẳng dự kiến sẽ tham gia hệ thống. Dự án này cũng có mục tiêu thu hút các nguồn kinh phí tài trợ, hợp tác quốc tế và các nguồn kinh phí khác để vận hành, mở rộng.